

บทที่ 3

การทดลอง

3.1 การเตรียมเกลือเทรพทาเลตจากการย่อยสลายขวดเพท

3.1.1 สารเคมี

1. ขวดเพท
2. โซเดียมไฮดรอกไซด์
3. เอทิลีนไกลคอล
4. แคลเซียมคลอไรด์ไดไฮเดรต ($\text{CaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$)
5. เอทานอล

3.1.2 อุปกรณ์

1. ขวดก้นกลม 4 คอ ขนาด 500 มิลลิลิตร
2. Magnetic heating mantle
3. เทอร์โมมิเตอร์ ($0-300^\circ\text{C}$)
4. เครื่องควบแน่นแบบกลั่นไหลกลับ
5. ท่อนำแก๊สไนโตรเจน
6. เครื่องกรองสุญญากาศ
7. ตู้อบลมร้อน
8. เครื่องบด

3.1.3 เครื่องทดสอบ

1. ฟูรีเออร์ทรานสฟอร์มอินฟราเรดสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (FT-IR, Nicolet รุ่น Impact 400D)
2. เทอร์โมกราวิเมตริกแอนาไลเซอร์ (TGA, Perkin-Elmer รุ่น TGA 7)
3. ดิฟเฟอเรนเชียลสแกนิงคาลอริมิเตอร์ (DSC, Perkin-Elmer รุ่น DSC 7)

4. กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด (SEM, Jeol รุ่น JSM-5410LV)
5. ไรต์แองเกิลเอกซ์เรย์ดิฟแฟรกโตมิเตอร์ (WAXD, Bruker Axs รุ่น D8 Advance)

3.1.4 วิธีการทดลอง

3.1.4.1 การเตรียมไดโซเดียมเทรฟทาเลตจากการย่อยสลายขวดเพทด้วยปฏิกิริยาอัลคาไลตีคอมโพสิชัน

1. ทำความสะอาดขวดเพทแล้วนำไปอบในตู้อบลมร้อนที่ 100°C เป็นเวลา 6 ชั่วโมง นำขวดเพทเข้าเครื่องบด
2. นำขวดเพทบดละเอียด 38.4 กรัม โซเดียมไฮดรอกไซด์ 16.8 กรัม และเอทิลีนไกลคอล 200 มิลลิลิตร ใส่ในขวดก้นกลม 4 คอ ซึ่งต่อกับเครื่องควบแน่นแบบไหลกลับ เทอร์โมมิเตอร์ และท่อนำแก๊สไนโตรเจน
3. ให้ความร้อนกับขวดก้นกลมที่อุณหภูมิ 180°C ด้วย magnetic heating mantle ภายใต้บรรยากาศของแก๊สไนโตรเจนและกวนสารผสมตลอดเวลา ปล่อยให้ปฏิกิริยาดำเนินที่อุณหภูมินี้เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
4. ลดความร้อนลง ทิ้งให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้เย็นลงจนถึงอุณหภูมิห้องภายใต้บรรยากาศของแก๊สไนโตรเจนโดยกวนสารผสมตลอดเวลา
5. กรองผลิตภัณฑ์ที่ได้ด้วยเครื่องกรองสุญญากาศ นำตะกอนที่ได้ไปล้างด้วยเอทานอลเพื่อกำจัดโซเดียมไฮดรอกไซด์และเอทิลีนไกลคอล
6. นำตะกอนที่ได้ละลายในน้ำกลั่นปริมาตร 350 มิลลิลิตร แล้วนำไปกรองด้วยเครื่องกรองสุญญากาศ จะได้ตะกอนของขวดเพทที่เหลือจากปฏิกิริยาและสารละลายใสของไดโซเดียมเทรฟทาเลต
7. นำส่วนของสารละลายใสมาเติมเอทานอลปริมาตร 700 มิลลิลิตร โดยกวนของผสมตลอดเวลาจะได้ไดโซเดียมเทรฟทาเลตตกตะกอนแยกออกมา
8. กรองแยกไดโซเดียมเทรฟทาเลตด้วยเครื่องกรองสุญญากาศ นำตะกอนที่ได้ไปล้างด้วยเอทานอลหลายครั้ง
9. นำไดโซเดียมเทรฟทาเลตที่ได้ไปอบในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 200°C เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง นำไปตรวจสอบและวิเคราะห์ด้วยเครื่อง FT-IR TGA DSC SEM และ WAXD

3.1.4.2 การเตรียมแคลเซียมเทรฟทาเลตจากไดโซเดียมเทรฟทาเลต

1. นำไดโซเดียมเทรฟทาเลต 62 กรัม ละลายในน้ำกลั่น 200 มิลลิลิตร
2. นำแคลเซียมคลอไรด์ไดไฮเดรต 46 กรัม ละลายน้ำกลั่น 100 มิลลิลิตร
3. เทสารละลายแคลเซียมคลอไรด์ลงไปในส่วนละลายไดโซเดียมเทรฟทาเลต ได้แคลเซียมเทรฟทาเลตตกตะกอนแยกออกมา
4. กรองแยกแคลเซียมเทรฟทาเลตด้วยเครื่องกรองสุญญากาศ นำตะกอนที่ได้ ไปล้างด้วยน้ำกลั่นหลายครั้ง
5. นำแคลเซียมเทรฟทาเลตที่ได้ไปอบในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 200°C เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง นำไปตรวจสอบและวิเคราะห์ด้วยเครื่อง FT-IR TGA DSC SEM และ WAXD

3.1.5 การวิเคราะห์และตรวจสอบเกลือเทรฟทาเลต

3.1.5.1 การวิเคราะห์ด้วยเครื่องฟูรีเออร์ทรานสฟอร์มอินฟราเรดสเปกโตรโฟโตมิเตอร์

วิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของกรดเทรฟทาสิกและเกลือเทรฟทาเลตด้วยเทคนิค FT-IR โดยนำกรดเทรฟทาสิกและเกลือเทรฟทาเลตบดผสมกับโปแตสเซียมโบรไมด์ในอัตราส่วน 1 ต่อ 10 แล้วอัดเป็นแผ่นกลมใสเพื่อใช้ในการทดสอบ

3.1.5.2 การตรวจสอบด้วยเครื่องเทอร์โมกราวิเมตริกแอนาไลเซอร์

ตรวจสอบสมบัติทางความร้อนของเกลือเทรฟทาเลต โดยการนำเกลือเทรฟทาเลตปริมาณ 10-15 มิลลิกรัม วางใส่เครื่อง TGA ตั้งภาวะการทดสอบดังนี้

1. ให้อุณหภูมิคงที่ที่ 50°C เป็นเวลา 2 นาที
2. เพิ่มความร้อนจากอุณหภูมิ 50°C จนถึง 850°C โดยใช้อัตราการให้ความร้อนเท่ากับ $20^{\circ}\text{C}/\text{นาที}$

และทำการทดสอบภายใต้บรรยากาศของแก๊สออกซิเจน

3.1.5.3 การตรวจสอบด้วยเครื่องดิฟเฟอเรนเชียลสแกนนิ่งคาลอริมิเตอร์

ตรวจสอบสมบัติทางความร้อนของเกลือเทรฟทาเลตด้วยเครื่อง DSC โดยนำเกลือเทรฟทาเลตปริมาณ 5-8 มิลลิกรัม บรรจุในจาน DSC ซึ่งนำหนักที่แน่นอนแล้วปิดฝา โดยตั้งภาวะการทดสอบดังนี้

1. ให้อุณหภูมิคงที่ที่ 50°C เป็นเวลา 2 นาที
2. เพิ่มความร้อนจากอุณหภูมิ 50°C จนถึง 230°C โดยใช้อัตราการให้ความร้อนเท่ากับ $20^{\circ}\text{C}/\text{นาที}$

ทำการทดสอบภายใต้บรรยากาศของแก๊สไนโตรเจน โดยมีการสอบเทียบอุณหภูมิของเครื่อง DSC ด้วย Indium ซึ่งมีอุณหภูมิการหลอมที่ 156.6°C และค่าความร้อนของการหลอมเหลวเท่ากับ 28.5 จูลต่อกรัม

3.1.5.4 การตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด

ตรวจสอบลักษณะรูปร่างอนุภาคของเกลือเทรฟทาเลต โดยนำเกลือเทรฟทาเลตมายึดติดบนแท่นวางชิ้นงาน ทำการเคลือบผิวทอง นำไปส่องดูลักษณะรูปร่างอนุภาคด้วยเครื่อง SEM ที่กำลังขยายเท่ากับ 2,000 และ 7,500 เท่า

3.1.5.5 การตรวจสอบด้วยเครื่องไวต์แองเกิลเอกซ์เรย์ดิฟแฟรกโตมิเตอร์

ตรวจสอบรูปแบบการเลี้ยวเบนรังสีเอกซ์ของเกลือเทรฟทาเลตด้วยเครื่อง WAXD โดยตั้งภาวะทดสอบที่ 40 kV 40 mA ความเร็วทดสอบเท่ากับ 2 องศาต่อนาที และมุมทดสอบเท่ากับ 5 องศา ถึง 30 องศา

3.2 การเตรียมชิ้นงานทดสอบไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีน

3.2.1 สารเคมี

1. ไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนโฮโมพอลิเมอร์ (i-PP homopolymer) - เกรด Pro-fax 6331 (MFI = 12) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัท เฮชเอ็มซี โปลิเมอร์ จำกัด
2. ผงสีควินาคริโตน (Quinacridone Pigment E3B) ซึ่งเป็นผงสีสีแดงและได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัท Clariant จำกัด
3. ไตโซเดียมเทรฟทาเลต
4. แคลเซียมเทรฟทาเลต

3.2.2 อุปกรณ์และเครื่องมือ

1. Co-Rotating Twin-Screw Extruder (Collin Twin-Screw Extruder)
2. Injection Molding Machine (Arburg Allrounder รุ่น 270M 350-90)
3. Compression Molding Machine (Wabash Compression Machine)
4. แผ่นอลูมิเนียม

3.2.3 เครื่องทดสอบ

1. ดีฟเฟอเรนเชียลสแกนนิ่งคาลอริมิเตอร์ (DSC, Perkin-Elmer รุ่น DSC 7)
2. ไรต์แองเกิลเอกซ์เรย์ดิฟแฟร็กโตมิเตอร์ (WAXD, Bruker Axs รุ่น D8 Advance)
3. เครื่องทดสอบแรงกระแทก (Zwick Impact Tester รุ่น B5102)
4. เครื่องทดสอบแรงดึง (Lloyd Universal Testing Machine)

3.2.4 วิธีการทดลอง

3.2.4.1 การเตรียมไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนคอมปาวด์

นำไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนผสมกับสารก่อผลึก คือ ผงสีควินาคริโดน ไดโซเดียม เทเรฟทาเลตและแคลเซียมเทเรฟทาเลต ตามอัตราส่วนที่แสดงในตารางที่ 3.1 ด้วยเครื่อง Co-Rotating Twin-Screw Extruder โดยตั้งภาวะการผสมที่อุณหภูมิกระบอกฉีดเท่ากับ 160 170 180 190 200 และ 200°C ตามลำดับ ความเร็วสกรูเท่ากับ 50 รอบต่อนาที และตัดเป็นเม็ดด้วยเครื่อง pelletizer

ตารางที่ 3.1 สูตรต่างๆ ที่ใช้ในการเตรียมไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนคอมปาวด์

ชื่อตัวอย่าง	ปริมาณสารก่อผลึก (%โดยน้ำหนัก)		
	Quinacridone pigment E3B	Na ₂ -TPA	Ca-TPA
iPP	-	-	-
E3B	0.0001 [#]	-	-
Na0.25	-	0.25	-
Na0.50	-	0.50	-
Na0.75	-	0.75	-
Na1.00	-	1.00	-
Na1.50	-	1.25	-
Na2.50	-	2.50	-
Ca0.25	-	-	0.25
Ca0.50	-	-	0.50
Ca0.75	-	-	0.75
Ca1.00	-	-	1.00
Ca1.50	-	-	1.25
Ca2.50	-	-	2.50

[#] การใช้ผงสีควินาคริโดนปริมาณ 0.00001 - 0.0001 %โดยน้ำหนัก มีประสิทธิภาพสูงสุดในการชักนำให้ไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนเกิดผลึกแบบเบตาสูงสุด¹⁸

3.2.4.2 การเตรียมแผ่นไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีน

เตรียมแผ่นไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนเพื่อใช้ในการตรวจสอบสมบัติทางความร้อนด้วยเครื่อง DSC โดยนำไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนคอมปาวด์ประมาณ 10 กรัม ใส่แม่แบบแล้วนำเข้าเครื่อง compression molding machine โดยตั้งภาวะการขึ้นรูปที่ อุณหภูมิ 230°C ความดันเท่ากับ 5 tons force เป็นเวลา 5 นาที

3.2.4.3 การขึ้นรูปชิ้นงานทดสอบไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีน

นำไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนคอมปาวด์มาฉีดขึ้นรูปด้วยเครื่อง injection molding machine ได้เป็นชิ้นงานทดสอบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างผลึก ทดสอบ สมบัติความทนแรงกระแทกและทดสอบสมบัติความทนแรงดึง โดยตั้งภาวะการฉีดที่ อุณหภูมิกระบอฉีดเท่ากับ 180 200 220 230 และ 230°C ตามลำดับ อุณหภูมิแม่แบบ เท่ากับ 80°C และความดันฉีดเท่ากับ 500 บาร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 การตรวจสอบความสามารถในการทำหน้าที่เป็นสารก่อผลึกของเกลือเทรฟทาเลตสำหรับไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีน

3.3.1 การตรวจสอบด้วยเครื่องดิฟเฟอเรนเชียลสแกนนิ่งคาลอริมิเตอร์

ตรวจสอบสมบัติทางความร้อนของชิ้นงานไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนด้วยเครื่อง DSC โดยตัดชิ้นทดสอบวงกลมจากแผ่นไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนปริมาณ 5-8 มิลลิกรัม บรรจุใน DSC Pan ชั่งน้ำหนักที่แน่นอนแล้วปิดฝา ทำการทดสอบโดยตั้งภาวะการทดสอบดังนี้

1. ให้อุณหภูมิคงที่ที่ 50°C เป็นเวลา 2 นาที
2. เพิ่มความร้อนจากอุณหภูมิ 50°C จนถึง 210°C โดยใช้อัตราการให้ความร้อนเท่ากับ $200^{\circ}\text{C}/\text{นาที}$
3. ให้อุณหภูมิคงที่ที่ 210°C เป็นเวลา 3 นาที
4. ลดความร้อนจากอุณหภูมิ 210°C จนถึง 50°C โดยใช้อัตราการลดอุณหภูมิเท่ากับ $20^{\circ}\text{C}/\text{นาที}$

ทำการทดสอบภายใต้บรรยากาศของแก๊สไนโตรเจน โดยมีการสอบเทียบอุณหภูมิของเครื่อง DSC ด้วย Indium ซึ่งมีอุณหภูมิการหลอมที่ 156.6°C และค่าความร้อนของการหลอมเหลวเท่ากับ 28.5 จูลต่อกรัม

3.3.2 การตรวจสอบด้วยเครื่องไวต์แองเกิลเอกซ์เรย์ดิฟแฟรกโตมิเตอร์

ตรวจสอบรูปแบบการเลี้ยวเบนรังสีเอกซ์ของชิ้นงานไอโซแทกติกพอลิโพรพิลีนด้วยเครื่อง WAXD เพื่อวิเคราะห์รูปแบบผลึก โดยตั้งภาวะทดสอบที่ 40 kV 40 mA ความเร็วเท่ากับ 2 องศาต่อนาที และมุมทดสอบเท่ากับ 5 องศา ถึง 30 องศา

3.4 การทดสอบสมบัติเชิงกลของชิ้นงานไอโซเทกติกพอลิโพรพิลีน

3.4.1 ความทนแรงกระแทก

ทดสอบสมบัติความทนแรงกระแทกของชิ้นงานตัวอย่างไอโซเทกติกพอลิโพรพิลีนด้วยเครื่องทดสอบแรงกระแทก ใช้หัวค้อนตีแบบ Izod (notch) ขนาด 4 จูล (รายละเอียดดูได้จากมาตรฐาน ASTM D256)

3.4.2 ความทนแรงดึง

ทดสอบสมบัติความทนแรงดึงของชิ้นงานตัวอย่างไอโซเทกติกพอลิโพรพิลีนด้วยเครื่องทดสอบแรงดึง โดยใช้หัวดึงขนาด 2.5 KN ตั้งค่าภาวะทดสอบที่ความเร็วดึงเท่ากับ 50 มิลลิเมตรต่อนาที และระยะ gauge length เท่ากับ 50 มิลลิเมตร (รายละเอียดดูได้จากมาตรฐาน ISO 527-1)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย